

Contes breus sobre Europa

2010 · 2015

Contes breus sobre Europa

2010 · 2015

Presentació

El Consell Català del Moviment Europeu i la Diputació de Barcelona convoquen, des de l'any 2010, els premis Contes Breus sobre Europa amb la col·laboració i el suport del punt d'informació EuropeDirect Barcelona i de les diputacions de Girona, Lleida i Tarragona.

El concurs està dividit en dues categories: la júnior, per a joves d'entre 12 i 18 anys, i la sènior, per a majors de 18 anys. El seu objectiu és premiar els relats que contribueixin a reflexionar sobre els avantatges de ser ciutadà europeu i il·lustrar experiències viscudes o inventades en el marc de la convivència de l'espai comunitari europeu, així com difondre les diferents realitats, els valors i els ideals dels països que integren Europa.

Aquesta recopilació recull els contes guanyadors de les cinc darreres edicions d'aquest premi i vol ser un reconeixement a la difusió dels valors europeus entre la ciutadania. D'entre els temes vinculats amb l'actualitat europea que es recullen, hi ha la situació dels joves, la crisi social i econòmica, la diversitat cultural o la inclusió de persones, tots ells tractats tant des d'una perspectiva juvenil com més adulta.

Els diferents contes expressen una visió esperançada d'una Europa que fomenta la mobilitat de les persones, la diversitat cultural i lingüística, la cohesió econòmica i social, la pau i la solidaritat i la defensa de la memòria històrica. Iniciatives com aquesta poden contribuir a sensibilitzar els futurs ciutadans i ciutadanes europeus i formar-los en els valors basats en la convivència i el progrés.

Índex

Benvinguda a casa

Elena Rodríguez-Espinar, sènior 2010

P. 7

El banc

Elena Rodríguez-Espinar, sènior 2011

P. 10

El cercle de les estrelles

Maria García París, sènior 2012

P. 16

Una vida nova

Ignacio Martínez de Morentín Palacio, junior 2012

P. 20

A mig camí

Astrid Solé Jordà, sènior 2013

P. 24

L'olor d'un viatge

Martí Martínez de Morentín Cardoner, junior 2013

P. 28

Días de esperanza

Raúl Jiménez Cervantes, junior 2014

P. 30

Eurollaçats

Pau Vall Prat, sènior 2014

P. 32

La gran família

Meritxell Camp García, junior 2015

P. 37

We want Peace

Guillem Gispert Bronsoms, sènior 2015

P. 42

Benvinguda a casa

Elena Rodríguez-Espinar, sènior 2010

Quan he sortit de casa aquest matí no m'imaginava que acabaria el dia a la sala d'urgències d'un hospital. Suposo que cap dels que som aquí ens ho pensàvem. Lloc curiós, aquest. Aquí les parets són testimoni de precés i promeses, moneda de canvi de bones notícies.

Tinc sort. Sóc aquí perquè la Maria, la filla de la meua amiga Doutsen, ha decidit venir al món tres setmanes abans del que estava previst. La Doutsen és holandesa i no té família a Barcelona. El pare de la criatura, el meu amic Joan, és a São Paulo per feina. Així que aquí estic, nerviosa i emocionada, esperant que algú em digui que tot ha anat bé per poder-lo felicitar i dir-li que no cal que pateixi.

Encara em costa de creure que els meus amics estiguin a punt de ser pares. Fa dos dies, com aquell qui diu, estàvem a la facultat arreglant el món i imaginant un futur que s'ha colat en les nostres vides sense adonar-nos-en. Penso en el passat, en què el temps passa molt de pressa i en com ha canviat Barcelona. En aquell temps, quan ens vam conèixer, era una ciutat que tots tres volíem deixar endarrere. La sentíem propera però provinciana. Teníem la mirada posada a Europa i al món. Bé, la Doutsen potser era l'única dels tres que no tenia tanta pressa per marxar. Tot just acabava la seva beca Erasmus i sentia que encara li quedava ciutat i país per descobrir. En tot cas, però, sabia que aquí no tenia cap futur professional. Barcelona era una parada d'un trajecte amb estació final en qualsevol altra banda. Ara, deu anys més tard, contemplo la ciutat des de la finestra de l'hospital. Encara hi reconec la ciutat provinciana, endogàmica i previsible de la qual volíem escapar, però s'imposa amb força la metròpolis cosmopolita, oberta i sorprenent en què s'ha convertit. En el camí ha perdut part de la seva essència i del seu encant, però suposo que és el peatge obligat del progrés i de la globalització. Encara ara continuem mirant a Europa i al món, però ho fem des d'una altra perspectiva.

M'aixeco a buscar un cafè i a estirar una mica les cames. Al passadís, em trobo un senyor barallant-se amb la màquina expenedora. Entre tots dos i una infermera al final ho aconseguim: jo el meu cafè i ell una ampolla d'aigua. Es diu Pedro i és de Guayaquil. Han ingressat la seva dona aquesta tarda. Esperen bessons. Mentre em prenc el cafè m'adono que l'home em mira de reüll. Li pregunto si vol un cafè i em diu que no amb el cap, fent una ganyota. Li pregunto si és que no li agrada el cafè i em respon que sí, que molt, però que allò que raja de la màquina no és cafè ni és res. M'explica que ell és d'Imbabura, una província de l'Equador on hi ha plantes de

café i que això de la màquina no s'hi assembla ni en pintura. Em fa gràcia l'anècdota. Suposo que és com si algú em preguntés a l'Equador si vull un gaspatxo de màquina. Xerrem una estona i en Pedro m'explica que els seus fills bessons es diran Daysi i Julio César. Em diu que li hauria agradat que la nena es digués María Elena, però van triar un nom cadascú i la seva dona en volia un de més modern. Li pregunto si estan contents de viure a Barcelona i em diu que és dur estar lluny de casa. En Pedro acota el cap, em somriu i s'aixeca excusant-se educadament. He ficat la pota, em dic. No sé per què hauria d'esperar que el bon home em confessés si està bé o malament o què en pensa de Barcelona i la societat que l'ha acollit. No sé per què hauria d'explicar-m'ho, tot això, ni que fos l'Ajuntament o dels serveis socials! Si jo estigués a l'Equador, a urgències, esperant que nasquessin els meus fills bessons, potser tampoc parlaria amb un estrany sobre aquestes coses.

Quan la Doutsen, en Joan i jo ens vam conèixer no hi havia gaires equatorians a Barcelona. Ni equatorians ni estrangers en general. Estàvem poc acostumats als sons i als colors diversos. La Doutsen reia molt de nosaltres quan ens quedàvem mirant algun africà al metro. Ella, a Amsterdam, n'estava més acostumada. Parlant d'africans, n'acaba d'entrar un per la porta de la sala. Ve acompanyat de dues persones més. Seuen tots tres al costat del Pedro, que ja ha tornat. Ens saludem amb el cap. De sobte m'adono que sóc l'única dona de la sala. Potser hi he pensat perquè tant a l'Àfrica com a l'Amèrica Llatina aquest fet no és irrellevant. Si de vegades a Europa ser dona encara surt car, a mig món, lamentablement, ni paga la pena.

Fa massa estona que no sé res de la Doutsen i m'estic posant nerviosa. De camí cap a l'hospital m'ha demanat que truqués als pares d'en Joan. Els he avisat, però baixen de Girona i han trobat embús a l'AP-7.

Això em fa recordar el casament d'en Joan i la Doutsen. Va ser d'allò més divertit. Ell, de família catòlica de soca-rel. Les tietes, de missa diària. Ella, de família protestant de tota la vida. L'àvia, benefactora devota i directora del cor d'una església d'Utrecht. Per posar tothom d'acord es van casar pel civil. Tots van estar d'acord a criticar-ho. Tot i així, la festa va ser un èxit. Si hi ha quelcom que uneix la gent per damunt de religions i banderes és el bon menjar, el bon beure i la bona música. "Alguna cosa havíem d'aprendre després de tant de patiment, oi reina?", em va dir un tiet d'en Joan de quasi noranta anys i amb dues guerres, molta fam i molta misèria a l'esquena. Des d'aleshores, ambdues famílies s'han anat coneixent, en un procés d'aprenentatge mutu, i entre tots han fet desaparèixer els temors, els prejudicis i les malfiances que tenien vers allò desconegut.

Quan els meus amics van saber que serien pares, el primer que van pensar és quin nom triar perquè sonés bé en neerlandès i en català i, si fos possible, també en castellà i en anglès. Per salut mental no van obrir cap procés de consulta pública i, tan bon punt van saber que seria una nena, ho van comunicar a les famílies respec-

tives deixant ben clar que la decisió era inapel·lable. La seva filla es diria Maria.

Ara que hi penso, mirant el noi que tinc davant meu, els africans, en general, no volen saber el sexe dels que han de néixer. Porta mala sort. Faig bé de recordar-ho perquè bé podria haver acabat preguntant-li al noi el nom de la criatura que espera i hauria passat vergonya, altra vegada.

Em sona el mòbil. Surto de la sala per no molestar. És en Joan des de São Paulo. Em diu que està a punt d'embarcar i que em truca quan aterri. Li dic que pugui tranquil a l'avió i que intenti descansar. Que per aquí tot està bé però que encara no ha aparegut ningú al quiròfan. Em diu si és normal que triguin tant. Li responc que ma mare s'hi va estar deu hores (és clar que d'això en fa trenta anys). Bé, en qualsevol cas, crec que he estat força convincent i s'ha quedat tranquil. Al cap de deu minuts em truquen els pares d'en Joan des de l'autopista. La seva mare està força nerviosa. Sento que el futur de la dinastia Roig - van Rijn recau sobre les meves espatlles. Al capdavant és la seva primera néta.

Quan torno a la sala en Pedro i el senyor africà estan dempeus mirant per la finestra. "Todo bien?", em pregunta en Pedro. Li responc que més o menys i li explico la història. Ell i el senyor africà (que es diu Mamadou) em miren amb tendresa. Saben què és patir per la família quan s'està lluny.

De sobte, una infermera obre la porta somrient. Porta bones notícies. La Maria ha nascut, i tant ella com sa mare estan bé. Respiro alleugerida. Tots em feliciten com si fos la tieta de la criatura. Potser sí que demanaré portar aquest títol honorífic després dels nervis que he passat.

M'afanyo a trucar tothom.

Passat l'enrenou, de camí cap a casa, penso en la sort de la Maria. Ha nascut en un país en pau. En un racó del planeta on no haurà d'amagar-se per estimar una dona o per ser mare soltera. Podrà estudiar el que vulgui i decidir on viure sense que ningú li negui el pas en una frontera. No sé si serà catòlica o protestant o si tindrà fe en alguna cosa. Tant se val. Em pregunto en quin idioma dirà "t'estimo" per primera vegada i si li agradarà tant escriure sobre política com al seu pare. Algun dia li explicaré que va anar de ben poc que nasqués a les Rambles, envoltada de parades de flors com si el destí, burleta, hagués volgut retre homenatge a la terra de sa mare. La Maria hauria pogut néixer a qualsevol racó del món i li haurien dit "benvinguda". Ha nascut a Europa i a vint-i-set països li haurien dit, com a Barcelona, "benvinguda a casa".

El banc

Elena Rodríguez-Espinar, sènior 2011

La mort deixa de ser un concepte abstracte per convertir-se en quelcom concret quan al substantiu li afegeixes un complement del nom. Quan obres *La Vanguardia* i els ulls se't claven en una de les esqueles.

L'escalfor en els dits de la mà dreta va fer que en Pol reaccionés.

Li havia caigut la cendra dins del cafè. Va dubtar si demanar-ne un altre. El cor li batejava tan fort que el pit li feia mal. No sabia què fer. Era la primera vegada que li passava. Notícies així arribaven normalment amb sordina, a través d'una veu i d'uns ulls amics.

Joaquín Muñoz Sanpere. 1926-2011. Data i lloc del funeral i els noms de la família. Arial 10, tinta negra. Marge superior dret de la pàgina.

Tota una vida en un bocí de paper.

Va arrancar l'esquela i la va desar a la butxaca de la camisa. Va pagar el cafè que no havia pres i va enfilar les Rambles. Una allau de turistes caminava en sentit contrari. Entre la multitud, en Pol va recordar el dia que va conèixer al Joaquín.

Era primavera. Un matí del mes de maig. Ho sap perquè va ser poc després de la manifestació del 15-M a la Puerta del Sol de Madrid. Si no fos pel ressò mediàtic de la data no ho hauria recordat mai. Era un dia feiner. N'estava segur perquè havia quedat amb en Häns, l'únic amic amb qui podia quedar un matí de dimarts o de dilluns o de dijous. La resta treballaven. Si fos avui, potser no li hauria costat tant trobar algú que l'acompanyés a la concentració d'indignats de la plaça Catalunya.

En Häns no estava indignat, però va accedir a acompanyar-lo perquè volia veure l'ambient i perquè els del taller li havien dit que la taula de windsurf no estaria enllestida fins a la setmana següent. Pensant-ho fredament, aquest raonament sí que l'hauria d'haver indignat, però aquell dia en Pol només volia sentir-se una mica menys miserable. O sentir-s'hi però acompanyat, que sempre ajuda.

Feia cinc mesos que estava a l'atur, dos que no sabia què fer amb la seva vida i un que volia deixar la Mireia. Al principi pensava que quedar-se sense feina era la causa dels seus mals, la bala de vidre que empeny la fitxa de dòmino que fa caure la fitxa següent que fa caure la següent. Poc després, va assumir que l'acomiadament havia estat la força que aixecava la llosa, una llosa de por i de silenci que havia segellat durant anys un nínxol de misèries. Arran de conèixer al Joaquín va ser capaç de sentir-ne el tuf a la cara.

Per algú com ell, sense deutes, ni família, ni obligacions i amb estudis, trobar

un nou lloc al mercat laboral no havia de ser difícil. Superat el sotrac dels primers dies, quedar-se sense feina no tenia per què ser ni una desgràcia ni un malson. A priori. Els dos primers mesos van ser una lluna de mel unipersonal. Va aprofitar per fer aquelles coses que deia que faria si no hagués de passar de vuit a nou hores a l'oficina: fer escalada, arreglar la bici, jugar a la *play*, cuinar, anar a buscar la Mireia a la sortida de la feina, reprendre l'alemany. Podria viure així tota la vida, deia als amics. Ells li deien que no. Que per no fer res se n'ha de saber i que ell havia estat entrenat per treballar. Potser sí, però d'una altra manera, responia. Li hauria agradat poder fer la prova, a veure quant de temps aguantava duent una vida com aquella. Les cartes del banc li van treure la idea del cap. Va haver de decidir què fer. Reflexionar sobre com reorientar la seva vida. Després de deu anys treballant i uns estalvis, tenia l'oportunitat de començar de nou. Era un privilegiat i n'era conscient. Aquest era el problema. La crisi l'havia obligat a pensar-se, a ell i a la vida que duia. I no hi estava acostumat. I tot trontollava.

Conèixer el Joaquín va ser fruit d'una carambola com totes les coses importants de la vida. En Häns arribava tard, fet habitual en ell i poc freqüent entre els nòrdics. El va esperar una estona però menys que de costum. Feia calor, estava cansat i no duia les ulleres de sol. Les havia oblidades a l'altra motxilla. Va decidir seure a l'ombra, en un dels bancs de la plaça. En cinc minuts, un exèrcit difícil de classificar va desembarcar-hi disposat a ocupar-la.

“Si no m'afanyo, en Häns no em trobarà”, va pensar. La cobertura fallava. En poca estona els inhibidors de freqüència activats per la policia impedirien qualsevol comunicació. Estava a punt d'abandonar el banc per buscar un lloc amb millor cobertura quan va aparèixer el Joaquín. Menut, moreno, amb gorra i bastó. Duia una jaqueta de llana de color gris i uns pantalons blau marí que feien joc amb els seus ulls, petits i penetrants. La figura d'aquell avi, de rostre seriós i posat fràgil, va captivar-lo. Què feia aquell home enmig d'una manifestació? Però si amb prou feina arribava a la cintura del noi de rastes que cridava consignes antisistemes un metre més enllà!

El Joaquín avançava lentament entre les rotllanes, les incipients tendes de campanya, les pancartes, els gossos i les bicicletes. Col·locava amb molta cura el bastó. No volia molestar els coloms. Va demanar-li educadament si podia seure i abans que en Pol pogués badar boca, ja s'havia assegut i s'eixugava el front amb un mocador.

—Hay que ver qué calor hace hoy. Pensaba que no llegaba, qué de gente!

Es va tornar a posar la gorra i va somriure. Quan el Joaquín somreia els ulls se li encongien tant que semblava asiàtic i vint anys més jove. En Pol se'l mirava amb cara d'idiota.

—En la radio han dicho que han convocado asambleas y concentraciones en

muchas plazas: en Sevilla, en Bilbao, en Coruña... Esto no hay quien lo pare. Mira los árabes. Ya me dirás tú si alguien se imaginaba lo que iba a pasar. Hasta a los americanos les ha pillado por sorpresa. O eso dicen, porque vete tu a saber si no lo han montado ellos, ¡menudos son!

En Joaquín no volia perdre's detall. Encongia una mica el front i s'ajustava la visera de la gorra. Parlava i mirava amunt. Semblava un follet en un bosc de pins gegants. A la plaça no hi cabia ni una agulla.

—Perdona chico, no me he presentado. Me llamo Joaquín. Joaquín Muñoz Sanpere. Para servirlo. De Cartagena, Murcia. Pero me vine con cinco años, así que sóc mig català. Ochenta y cinco años cumplí en febrero, en carnavales. Vuitanta-cinc anys! Que se dice pronto.

Quan parlava català obria més la boca i aixecava la veu. Les ganyotes van fer riure en Pol. L'avi també va somriure. I se li va posar cara de xinès.

—Hola, em dic Pol i sóc de Sants. Per servir-lo. Tinc trenta-cinc anys i no he estat mai a Múrcia.

Van somriure i van continuar la conversa. En Joaquín va explicar-li que havia viscut tota la vida al centre, al carrer de Sant Vicenç, al barri xino de tota la vida que ara li deien el Raval. Per això tots els amics el coneixien com a Quimet el Xino. En Pol va pensar que més aviat devia ser pels ulls, però no va gosar dir-li res. Quan van arribar de Múrcia es van instal·lar a casa d'una parenta al carrer de la Cera. Fins que el pare no va trobar feina al port i la mare cosint per un taller no van poder llogar un quart de pis a la Barceloneta. El pis del carrer de Sant Francesc el va llogar quan es va casar amb la Teresa i gràcies a l'ajut del seu sogre. A la Tere l'havia coneguda al mercat de Sant Antoni, on tots dos treballaven. Ell d'aprenent en una parada de pesca salada, ella a la fruiteria dels pares.

- A la meva Tere li deia: "Tú frutera, yo murciano, ¡está escrito que acabamos juntos!" No va ser fàcil. El seu pare no ho veia clar. Deia que jo no era d'aquí, que era massa moreno i escanyolit i amb el cap com un meló. Amb el temps es va adonar que era espavilat i que me l'estimava. Que fos el millor venedor del mercat i que sempre estigués disposat a donar un cop de mà a la fruiteria va ajudar una mica, suposo. Perquè el meu sogre per la Teresita donava la vida, però pel negoci donava la vida i es venia l'ànima! Ja, ja...

En Pol va pensar que amb prou feines havia parlat tres vegades amb el pare de la Mireia. I això que els havia avalat per llogar l'apartament al Born on feia dos anys que vivien. La diferència entre el Born i el Raval era l'origen dels seus estrangers. Una cartografia que decidia el nombre d'àpats al dia, de vacunes i de dies d'escola. Un punt al mapa que marcava el curs legal de la moneda amb què aterraven al Prat.

Si no hagués viscut al Born potser no hauria conegut mai el Håns. Era danès, alt, ros i molt simpàtic. Vivia al mateix replà. Havia decidit passar a Barcelona el seu

any sabàtic. "Si m'adapto a la ciutat potser demanaré treballar a distància. Hauré d'anar i venir, sobretot al principi. Després, un cop cada dos mesos. Amb una bona planificació, circuits clars i gràcies a les noves tecnologies, no serà gens difícil. Puc treballar amb el meu equip i fer reunions. Reunions daneses, és clar, no com les vostres, que us reuniu per fer el deures i us esteu tres hores i encara us heu de tornar a reunir un altre dia per decidir què fer!". Quan en Pol va saber que el Håns no era consultor, ni dissenyador de mobles, ni traductor sinó responsable jurídic d'un servei del ministeri de treball danès va pensar que un altre món era possible i que segurament feia olor de mantega.

A l'escenari de la plaça uns quants nois amb megàfons informaven dels horaris de les properes assemblees. Prop del banc s'havia instal·lat una mesa de recollida de signatures. En Pol havia desistit feia estona d'intentar trobar el Håns. Va demanar al Joaquín que li expliqués com és que havia decidit anar a la plaça un dia com aquell.

—Oh noi! Jo vinc cada dia! Bé, cada dia que les comes volen. Ara visc amb la filla, a l'Eixample. El pis de Sant Francesc no té ascensor i quan la Tere va morir jo no estava per a res. Sempre que puc, vinc a fer la partida. Quedem quatre de la meva quinta però ens agrada quedar, fer el *carajillo* i jugar al dòmino al bar del Cinto. Bé, ja no es diu així. Quan el Cinto va morir el van traspasar a uns francesos. Bona gent. Ens deixen un racó, diuen que fem ambient. Ambient de mòmia, penso jo! Noi, si fos vint anys més jove, muntaria un bar. En aquest país, els bars són l'únic negoci que no perd diners. Els vicis no saben què és la crisi. El Joaquín reia sorneguerament.

En Pol no recordava les vegades que amb els amics havien dit de muntar un bar. Deixar les feines respectives i invertir els estalvis en un local on poguessin posar bona música i servir bones copes. Un refugi. Un oasi enmig de la tempesta. No has estudiat durant vint-i-cinc anys i t'has llicenciat en Enginyeria de Camins per acabar servint gintònics, li deia son pare cada vegada que treia el tema. En Pol pensava que tampoc havia estudiat durant tants anys per haver de fer la rosca a gent incompetent i acceptar com a normals coses que no ho eren. Em pensava que em pagaven per fer bé la meva feina però si la intento fer bé em penalitzen. En realitat, em paguen perquè sigui un mediocre útil. Perquè contribueixi a fer que el sistema funcioni. Un sistema que premia no tenir escrúpols i treure profit a qualsevol preu. Un sistema que s'esquerda, del qual no he tret cap benefici i n'hauré de pagar el compte. I els fills que no tinc, també.

Mentre ho explicava el Joaquín s'imaginava com seria el local. El color de les parets, els mobles, la música. També va pensar en els festius treballant i en les nits quadrant la caixa. I que no tenia cap experiència. Potser podria marxar fora, a Berlín, a treballar de cambrer. Practicaria l'idioma i aprendria un ofici. En aquests plans, però, la Mireia no hi entrava. Si mirava enrere podia dir que havien estat feliços. Si

mirava endavant no podia dir res. No hi veia cap futur. Se l'estimava, però no sabia si amb això n'hi havia prou.

—Mira, noi. Jo estic, com aquell qui diu, amb un peu a l'altre barri, però si vols que et sigui sincer, les coses no són tan complicades. O no ho haurien de ser. He passat una guerra i he conegut la gana. He enterrat mitja família i quasi tots els amics. M'hauria agradat viatjar i no he anat més enllà de Mallorca. He treballat tota la vida i quan vaig conèixer les vacances ja era vell. No he tingut altra il·lusió que veure créixer els fills i donar-los l'educació que jo no vaig tenir. I, vols que t'ho digui? He estat feliç. Sóc feliç. I tindria molts motius per a no ser-ho. Dels joves d'ara només us envejo la salut. La resta, ni boig. Però la culpa és nostra. Us hem fet creure que podíeu tenir-ho tot, i no és cert. Heu crescut en l'abundància i no esteu preparats per la lluita. No sabíeu què era el fracàs, la renúncia, el sacrifici i la pèrdua. A la meva generació la vida ens va donar una bufetada només néixer i vam aprendre a lluitar amb les ungles i amb les dents per ser feliços. Vosaltres heu crescut desdentats i sense urpes. Per això em fa il·lusió estar aquí en un dia com aquest.

Si els meus avis fossin vius potser m'haurien dit el mateix, va pensar en Pol, i va lamentar haver-los perdut de tan jove. El Joaquín tenia raó. No tenia sensació d'haver lluitat mai per res ni per ningú. I va sentir vergonya. La crisi i l'atur havien destapat la llosa, i la putrefacció recorria les places d'Europa. Milers de joves grecs, portuguesos, irlandesos i espanyols sense feina, ni estalvis, ni propietats ni il·lusió. I sense il·lusió no hi ha futur. Milers de joves desorientats i confusos, sense referències ni objectius. El món que coneixien trontollava i ningú els havia ensenyat a ser funambulistes.

La joventut europea inoculada amb el virus de la tristesa i de la impotència. Un continent vell que no sap com gestionar la seva herència. I, de sobte, a la riba sud del Mediterrani, la gent alça la veu i ocupa les places. Desafia la por i surt als carrers. I un bon dia, les places d'Europa fan el mateix i combaten l'anestèsia.

I allà estaven. Ell i en Joaquín. I aquell banc. Potser Europa necessitava un banc on expiar els dimonis.

En Pol va respirar fort. Va mirar al seu voltant i va mirar-se el Joaquín. Si fa sis mesos algú li hagués dit que passaria un matí confessant-se amb un desconegut de vuitanta-cinc anys, l'hauria pres per boig. Si fa un any algú li hagués dit que es quedaria sense feina, tampoc l'hauria cregut.

Es van mirar. Els cinquanta anys que els separaven no van ser obstacle perquè tots dos pensessin que no es tornarien veure. Perquè pensessin que per molta gent que ocupés la plaça les coses probablement no canviarien. I que, tanmateix, pagava la pena.

Fer públic que s'han construït auditoris faraònics en municipis perduts, trens d'alta velocitat amb dos passatgers al dia, aeroports innecessaris. Saber que els

bancs, directius d'empreses i polítics s'han enriquit fomentant un sistema basat en l'especulació i no en la creació de riquesa. Esbrinar que uns quants han malbaratat els recursos de tots i que ara tots (menys ells) n'hauran de pagar les conseqüències. Tot això no serviria per crear llocs de treball, per impedir tancar quiròfans, per millorar la xarxa de carreteres i poder pagar les prestacions de la llei de la dependència. Possiblement no, però se'n parlava. Als mercats, a les escoles, als rectorats, a les places. I també se'n parlava a la seu del Banc Central Europeu, a l'Elisi, a la plaça Sintagma i a la carrera de San Jerónimo.

Com en Pol, Europa havia parat per pensar-se. Com en Pol, Europa estava en crisi, perduda, desorientada i fent equilibris per no caure.

—Bé, noi. Un plaer. Haig de marxar. La meva filla m'espera per dinar i si no arribo a l'hora pateix. No li fa massa gràcia que baixi tot sol al centre. Molta sort i no t'hi encaparris. Només tu saps què vols. No tinguis por i endavant. Què pot passar? Que t'equivoquis? Això rai, ja n'aprendràs!

Es van donar la mà i en Joaquín va creuar la plaça, caminant amb molta cura per no destorbar els coloms amb el bastó. Aquell homenet de jaqueta grisa va desaparèixer entre la gentada i en Pol va lamentar no haver-li fet una abraçada. I es va prometre que no li tornaria a passar. Que no es guardaria cap abraçada més. Ni cap somni, ni cap retret, ni cap "t'estimo" ni cap "ho sento".

Va arribar a la plaça. No hi havia tornat des d'aquell dia. El banc estava ocupat. Una parella de turistes mirava un mapa. Va fer un tomb esperant que marxessin. No quedava res. Ni tendes, ni pancartes, ni rotllanes ni bicicletes. Quan la parella va marxar s'hi va asseure. Va recolzar l'esquena i va estendre els braços. No vull que s'hi assegui ningú més. No en aquest banc i menys en un dia com avui. Davant seu, uns quants coloms picaven molles amb el bec. Se'ls va mirar una estona. Va agafar l'esquela que duia a la butxaca de la camisa i va fer una boleta de paper. Els la va llençar. Un colom gris i menut se la va menjar i va alçar el vol. En Pol va seguir-lo amb la mirada fins que el sol el va enlluernar. Va tancar els ulls fent una ganyota i, amb cara de xinès, va somriure.

El cercle de les estrelles

Maria García París, sènior 2012

El Pau s'acabava de llevar, era dissabte i no hi havia escola. Mentre feia el llit, va sentir un soroll com si algú piqués a la finestra: es va girar però ja no hi havia ningú. Llavors es va quedar embadalit mirant la gent que passava pel carrer Argenteria i, de sobte, es va adonar que al marc de la finestra hi havia enganxat un sobre de paper, un sobre en blanc sense adreça, segell, ni remitent.

—Que estrany! —va pensar mentre obria el sobre amb molta cura perquè no es trenqués.

A dintre hi havia un missatge:

Pau, avui és 9 de maig i se celebra del Dia d'Europa. És una data especial perquè celebrem que fa més de seixanta anys que treballem per construir una Europa unida, però el més important és que avui pot ser un dia màgic i necessitem la teva ajuda. A la plaça Catalunya, que tens a deu minuts caminant des de casa, trobaràs una bandera a terra, una bandera blava amb un cercle format per dotze estrelles grogues: és la bandera d'Europa. Cada 9 de maig aquest emblema que ens representa té el poder de convertir-se en bandera voladora i s'enlaira ben amunt ben amunt, fins a arribar a l'estrella, a aquella que brilla tant i que sap el futur, el futur d'Europa. Però fer-la volar no és fàcil; es necessita reunir, avui, almenys dotze nens que es diguin Pau dels diferents països que representen la Unió Europea, abans de les cinc de la tarda a plaça Catalunya. I ets l'encarregat de dur a terme aquesta missió. T'esperem a tu i a onze Paus més a les cinc de la tarda per volar tots junts, cap al futur d'Europa.

Abans d'acabar de llegir el missatge, el Pau ja estava pensant com podria reunir tants nens en tan poc temps, però la simple idea de pujar a la bandera màgica i volar l'il·lusionava tant que va pensar que ho podria aconseguir de pressa.

Primer va anar a avisar al Paavali, un nen finès que viu al mateix carrer amb qui juga el cap de setmana i li va explicar la tasca que tenia encarregada.

—Paavali, si aconseguim deu nens més podrem volar! Seria genial poder veure Barcelona des de l'aire, i tota Europa, que m'han dit que és molt gran, com més de mil milions de camp de futbol, en un cop d'ull.

Els dos estaven decidits a buscar deu nois més, però no sabien com. Així que, mentrestant, van baixar al carrer a fer uns tocs amb la pilota. Anaven fent passades

de pilota fins que el Paavali va fer un xut massa fort i la pilota va anar a parar a la porta de la peixateria. Devia ser el destí, però a dins de la peixateria hi havia el Pol, un company de classe del Pau, amb la seva mare. En explicar-los la història, el Pol va dir:

—Doncs jo puc venir perquè sóc francès, oi mare?

—Sí, Pol, tens doble nacionalitat i també ets francès.

Però aquí no acaba la cosa perquè la peixatera, que també estava escoltant la conversa, va dir que tenia un nebot a Itàlia que es deia Paolo, però, és clar, vivia a Roma, i no estava a Barcelona. El Pau es va quedar pensatiu... havia d'aconseguir que el Paolo estigués aquí abans de les cinc de la tarda. Li va demanar l'adreça electrònica a la peixatera i va pujar a casa per escriure-li un missatge.

Estimat Paolo,

Sóc el Pau, un nen de Barcelona. T'escric de forma breu perquè no tenim gaire temps. Has somiat algun cop en volar? Doncs avui tenim l'oportunitat de fer-ho, però et necessitem aquí a Barcelona abans de les cinc de la tarda. Ja sé que és complicat i que estàs lluny però es faria realitat un somni que és teu, meu i de la resta de nens.

Intenta venir, per nosaltres, pel futur d'Europa!

Pau

Ja quedaven poques hores per les cinc de la tarda i el Pau, el Paavali i el Pol van començar a preocupar-se, ja que encara faltaven molts nens i si no aconseguien ser dotze, no podrien volar.

—Ah! Hem d'anar a veure la Dolors, que diu que coneix a tothom d'aquest món —va esclatar en Paavali.

La Dolors era una iaia de cabells blancs que sempre seia a fora al carrer amb una cadira de fusta i que controlava tots els moviments del barri.

—Nois, al món hi ha molts nens que es diuen Pau, nens de diferents països, d'altres cultures i d'altres religions i a vegades també venen a Barcelona. Si els voleu trobar heu d'anar a les Rambles, el passeig emblemàtic de la ciutat.

El Pau, el Pol i el Paavali no van entendre gaire què volia dir amb això, però Dolors els transmetia confiança, així que van anar cap a les Rambles. Van trobar un passeig ple de gent amb càmeres de fotografiar i van seure a una banda a l'alçada del Gran Teatre del Liceu amb un cartell ben gran que hi posava: "Et dius Pau?".

Feia mitja hora que estaven allà i cap nen que es digués com ells s'havia apropat, fins que una dona misteriosa es va aseure al seu cantó i, després d'interpretar l'"Oda a l'Alegria" de Beethoven amb un violí, els va donar un desplegable, encara més gran, on apareixia la frase "Et dius Pau?" en totes les llengües de la Unió Europea.

Tant el Pau com el Pol i el Paavali es van quedar bocabadats llegint aquell cartell i, quan es van girar per agrair el gest a la dona misteriosa, ja havia desaparegut.

Moments després ja comptaven amb el Pawel de Polònia, que havia vingut de

vacances uns dies amb els seus pares, el Pávlos de Grècia, el Pouw d'Holanda i el seu cosí belga Powles; també s'hi van apropar el Pál d'Hongria, l'alemany Powl i el portuguès Paulo. Tots estaven il·lusionats per poder volar aquella tarda: ja eren les quatre i calia començar a preparar-se. Però encara quedava un petit detall per resoldre, ja que encara faltaven dos nens més per a poder completar les estrelles de la bandera i poder volar.

La bandera ja estava col·locada al mig de plaça Catalunya i feia goig: era tota blava amb les dotze estrelles de color groc formant un cercle al mig. La gent curiosa començava a concentrar-se al voltant de la bandera i a preguntar-se com volaria aquell tros de teixit.

Quedaven només vint minuts per a les cinc de la tarda, i encara faltaven dos petits... El Pau, només feia que donar voltes a la plaça preguntant a tothom que veia com es deia. I va ser just allà, allà on estava abans l'antic teatre El dorado i que ara és la seu d'una entitat bancària, on es va aturar un autobús ple de nens que venien de fer un recorregut per la ciutat. Eren nens d'una escola del Masnou que feien un intercanvi amb nens d'una escola de Romania, i allà el Pau va trobar al Pavely. Tots dos van córrer cap a la bandera i tots els escollits van anar situant-se a sobre de les estrelles a deu minuts de les cinc de la tarda.

Amb tot l'enrenou de gent, ja no sabien quants eren ni quan faltaven però, en col·locar-se, van adonar-se que faltava una estrella per cobrir. Quedaven només minuts i amb el que havia costat reunir onze persones, semblava gairebé impossible trobar un altre nen d'un país europeu que es digués Pau...

Les cares de tothom van passar de l'alegria i la il·lusió més absoluta a una tristesa difícil de descriure. Només cinc minuts i haurien aconseguit volar, volar per sobre dels núvols... però semblava ja un fet impossible.

Es va fer un silenci ple quan començaven a tocar les cinc en aquell rellotge que, cada 31 de desembre, mirem per acomiadar l'any i que avui tota la gent reunida mirava per acomiadar un somni. De sobte, una veu va trencar aquell moment:

—*Io sono Paolo*, deia un nen apropant-se cap a la bandera.

El Pau va fer un crit agut avisant al Paavali, Pol, Pawel, Pávlos, Pouw, Powles, Pál, Powl, Paulo i Pavely que es possessin a sobre de la seva estrella.

Ja hi som tots!

Acabava d'arribar en Paolo, el nebot italià de la peixatera del barri a qui el Pau havia escrit un missatge aquell mateix matí.

De sobte, un vent suau de mar va començar a bufar i les puntes de la bandera europea es van posar a onejar lleugerament donant moviment a tota la bandera a poc a poc. A sobre, es veien els dotze nens, els dotze Paus europeus amb un somriure nerviós i feliç alhora, representant-nos a tots plegats.

Ja estaven enlairats, anaven guanyant suauement alçada i cada cop els veiem més

petits i més lluny.

A la plaça, el silenci va convertir-se en pregunta:

Cap a on van?

Només ells ho saben... perquè els nens d'avui són el futur d'Europa.

Una vida nova

Ignacio Martínez de Morentín Palacio, junior 2012

El vaig començar a veure pel barri fa uns anys. Era un home d'uns quaranta anys, molt alt, molt prim i amb la pell morena com d'estar moltes hores al sol. Podria ser un actor d'una pel·lícula d'aventures. Jo, quan era més petit, sempre l'imaginava acompanyant un explorador i vivint en una cabanya enmig de la selva. Però la realitat en aquell moment, com vaig saber després, era una altra i ben diferent.

El continuava veient pel barri i, un dia, quan ell estava assegut en un banc i jo en un altre, a prop seu, esperant un amic, suposo que va notar que el mirava molt. Em va convidar a seure al seu costat i, de forma natural, vam començar a xerrar. Feia uns anys que vivia a Barcelona. Em va dir que havia començat fent mil feines diferents, sempre molt dures, per poder enviar uns quants diners a la seva família, que vivia a Colòmbia.

I, mentre em deia això i recordava el passat, unes llàgrimes grans i transparents com a miralls queien per les seves galtes.

Asseguts encara al banc em va explicar com va ser la seva vida abans de venir a Barcelona. Em va dir que recordava de forma especial un matí, un matí fosc i trist. La nit anterior a aquell matí havia fet la seva maleta. Hi havia posat poques coses. Unes camises, un xandall, dos pantalons, uns llibres que l'havien acompanyat des de feia anys, unes fotografies envellides i un grapat de cartes dels amics, dels pocs amics que en aquells moments li quedaven.

Entre la roba havia guardat, també, unes llibretes d'espiral amb les tapes gastades. Eren com els seus dietaris, uns dietaris que recollien vivències i reflexions de més de deu anys de la seva vida, de més de deu anys que li havien robat, però que no volia oblidar.

Recordava que s'havia assegut al llit i que pel seu cap havien passat imatges dels últims anys que havia viscut. Havia recordat persones, situacions i, fins i tot, olors; moments en què es va sentir desesperat, pensant que la seva vida no tenia sentit, i moments en què reflexionava i pensava que tot allò era un somni dolent i que en qualsevol moment despertaria i tot seguiria com abans d'aquell parèntesi.

Recordava que s'havia aixecat i s'havia mirat en un petit mirall que tenia penjat a la paret. Feia dies, potser mesos, que no ho feia. Li havia costat reconèixer la seva imatge. El seu rostre havia canviat. Tenia arrugues i la pell molt morena. Passava hores a l'aire lliure i això, dia rere dia, s'havia fet notar. Estava prim, una dieta obli-

gada i hores i hores d'esport també en tenien molt a veure. Però aquella imatge era ell i en aquell moment, més que en un altre, la va haver d'acceptar.

Em va explicar que recordava quan va agafar la maleta i va sortir de l'habitació. Mentre caminava pel passadís passaven pel seu cap imatges de moments viscuts a la cuina, a la biblioteca, al menjador; converses sense sentit per passar l'estona i converses serioses; discussions per petites coses i, fins i tot, baralles importants. En resum, molts anys de la seva vida concentrats en unes imatges i en uns records...

En aquells anys havia conegut gent molt diversa; va sentir relats que li semblaven increïbles, detalls de vides que en el seu món anterior mai hauria pensat que existien. Va conèixer lladres, un assassí de joc de rol, traficants de drogues, polítics, banquers, i gent grisa que, en algun moment de la seva vida, havien pensat que podrien canviar i amb una mica de sort ser milionaris. Cadascú li havia aportat alguna cosa i de tots havia après alguna lliçó.

I en el record va tornar a veure, i em va fer veure a mi també, el moment tan somiat i esperat en què va arribar al control. Em va dir que es va acomiadar del funcionari de la presó amb qui tantes vegades havia xerrat i que tot seguit va creuar una ratlla pintada a terra, la ratlla que li permetia trepitjar la llibertat; una llibertat que feia anys que esperava. Una llibertat que li van trencar sense saber ben bé per què i que molts anys després havien reconegut que havia estat per un error de la justícia, ja que ell mai havia estat en el lloc que deien, ni havia tingut res a veure amb els fets dels quals l'havien acusat. Havien trigat més de deu anys a descobrir-ho!

Encara ara tenia molt present el moment de la sortida al carrer, el moment en què, mirant enrere, es va girar i va guardar a la seva retina la imatge de l'edifici.

Deu anys eren molts, i a la presó havia aprofitat per fer moltes coses. La seva espontaneïtat, les ganes de pensar que el seu futur estava en algun país europeu i les ganes de conèixer gent, havien fet que l'assistent social l'hagués posat en contacte a través d'internet amb diverses persones. Va descobrir que una de les característiques més fascinants de la xarxa és que permet connectar amb facilitat amb persones amb les quals es comparteixen interessos i aficions. I si bé d'alguns es malfiava, per allò que de ben segur que fins i tot dels immigrants sense papers es podien fer diners, amb altres havia establert unes relacions que semblaven sinceres. I una d'aquestes persones havia estat un jove de Barcelona. Amb ell va tenir contacte al llarg d'uns tres anys. Intercanviaven opinions sobre música, esports, etc., però també confidències. Li va explicar tot; qui era, on estava, el temps de condemna que anava passant i, sobretot, el neguit per la incertesa que començaria quan sortís al carrer. I les confidències havien fonamentat el que semblava una bona relació. Aquest jove li havia parlat de la seva ciutat, li havia parlat de Barcelona, i al llarg dels anys ell havia buscat informació de la seva història, del seu clima, dels seus idiomes, de la seva arquitectura... Ho havia fet amb l'ansietat de l'alumne obsessiu que vol saber-ho

tot en el menor temps possible i van ser moltes les nits que havia somiat conèixer la ciutat.

Em va dir que quan va sortir de la presó no volia tornar a la seva ciutat. L'estigma d'haver estat un presoner més de deu anys l'hauria acompanyat sempre i li hauria impedit tenir una vida normal. Estimava molt el seu país i la seva família, però volia passar pàgina i començar de nou, volia trencar totalment amb el passat. Volia fugir de la manca d'esperança. Somiava amb Europa; el vell continent representava la llibertat, la igualtat, la qualitat de vida, la defensa i el respecte als drets humans, l'harmonia en la diferència, la pau... I a l'hora de decidir on anar va considerar que Barcelona era el futur, era la terra de les oportunitats; era el lloc on volia fer realitat els seus somnis de progrés. I llavors va començar el més difícil. De vegades ell havia pensat que el més difícil havia passat, ja que havia aguantat aquells anys sense grans danys interiors, però el cert és que el més difícil venia ara, després d'un llarg parèntesi que ell no havia provocat.

Va arribar a Barcelona a començaments de l'any 2008. En el seu país, Colòmbia, l'any 2008 era un any dolent des del punt de vista econòmic. La crisi iniciada als Estats Units a mitjan 2007 els passava factura i s'havia estès una por generalitzada a patir una desfeta econòmica. D'un dia a l'altre es va començar a veure que milers de persones acampaven en els parcs i dormien en llocs improvisats o en els cotxes. Ningú no s'explicava com havia començat l'enfonsament d'un país que durant anys havia tingut el vent a favor seu. A Barcelona també es parlava ja de crisi, però la situació no era encara dolenta. Tot i així, els primers mesos no van ser fàcils.

Va arribar a Barcelona, com molts compatriotes, en un suposat viatge de vacances. Portava una maleta plena d'il·lusions i un cos ple de pors. S'havia acomiadat de la seva família sense donar gaires explicacions i sense concretar gaires coses.

Van ser mesos de lluita i de renúncia a les coses més elementals. Van ser temps difícils, quan encara no tenia els seus papers en regla ni aconseguia reunir els diners necessaris per poder construir una vida nova a Barcelona.

Em va dir que al principi semblava encadenar un dia amb un altre, descansava poc i aprofitava totes les feines que li anaven sortint, sense importar-li la duresa de la feina, les hores que havia de dedicar-hi, ni quin dia de la setmana era. Sabia que havia d'aprofitar-ho tot.

Vaig comentar-li que anys enrere, molts dies l'havia vist entrar en un locutori i em va dir que abans de tornar a casa parlava uns minuts amb la seva família i els deia que era feliç, que tot li anava bé, que tenia molts amics, que vivia en un pis gran i assolellat, que tenia de tot i que, a poc a poc, anava coneixent nous llocs, viatjant per enormes i modernes autopistes. També els deia que cada dia estava més a prop el moment en el qual tots podrien estar junts i fer realitat, si no tots, sí una bona part dels somnis que des de feia anys compartien. No podia decebre'ls, ja que la seva

família tenia totes les seves esperances posades en ell i cada dia s'aixecaven pensant que seria l'últim dia d'una vida plena de misèries i de necessitats bàsiques que mai aconseguien cobrir.

Però, a poc a poc, s'hi va anant sentint millor. I un dia, entre jornada maratoniana i jornada maratoniana, va agafar forces per contactar amb el jove que havia conegut a través d'internet, amb el jove que li havia fet estimar Barcelona sense conèixer-la.

El jove el va acollir amb afecte, el va ajudar a canviar de feina, a deixar de ser "un sense papers", a deixar enrere els tràmits burocràtics, les feines porqueres i sobretot els dies de calor al carrer i de fred a l'ànima. El seu amic li va dir que havia d'aprofitar la seva intel·ligència pràctica i les seves habilitats manuals, el va convèncer per formar-se una mica més i li va fer costat a l'hora de prendre decisions importants.

I em va dir que a poc a poc es va començar a sentir integrat a la ciutat, en els seus carrers, flanquejats per edificis i més edificis que semblaven tocar el cel, uns carrers que sempre estaven plens de vida. I es va sentir fascinat per la Sagrada Família, pel Parc Güell, pels museus... i, sobretot, pel mar, tan a prop de casa, per les platges plenes de gent, plenes de nenes i nens que se sentien cavallers en els seus castells de sorra fins que les onades els desfeien.

Aquell dia vam parlar molt i ara ens continuem veient. Es diu Edwin. Quan parla de Colòmbia, i concretament de Palmira, la seva ciutat, els ulls li brillen d'una manera especial. No oblida el seu país ni la seva gent. El seu present està ple de records del passat, però sobretot d'esperança en el futur. Sap que a Barcelona també ara es viuen uns temps difícils, la gent té por a perdre les seves feines i el context econòmic és desfavorable. Es pateix molt la crisi, una crisi important i que afecta pràcticament tots els àmbits, una crisi que és mundial, generada per aquells que volen dominar els altres: els rics als pobres, els armats als desarmats... Però a Barcelona els seus somnis s'han fet realitat. És una ciutat de finestres obertes que a ell li ha donat una oportunitat de vida. Treballa molt però també té drets (els socials ara una mica retallats) i, sobretot, respira llibertat i mira el futur amb alegria i amb il·lusió. A Barcelona Edwin ha aconseguit construir "una vida nova".

A mig camí

Astrid Solé Jordà, sènior 2013

ALEMANYA

El Karl prepara la maleta. Només estarà fora una setmana però no pot evitar omplir-la fins dalt. “Necessitaré una corbata? Val més ser previsor”. Agafa la de color blau i també la negra amb línies vermelles “per si de cas”. I tot ben endreçat, plegat i ordenat per colors. Tres pantalons, dues camises i tres samarretes, una americana, dues corbates, roba interior i el necessari. “Em deixo alguna cosa?” El pijama, tot i que no sap si el farà servir. Sempre li ha fet nosa, a les nits. Ja pot ser estiu o hivern que no l'utilitza mai. Ho contempla satisfet. Ja té la maleta llesta. Es mira el rellotge: encara li queda una mica de temps abans de sortir. Consulta el correu electrònic per si té algun missatge de la feina però només en té un de publicitat, que envia a la carpeta d'spam. No sap si fer un whatsapp per dir que està a punt de sortir de casa... però després de mirar-se la icona uns segons decideix no fer-ho. Es trobaran a l'hora acordada. “Segur que recorden perfectament la cita i que estan tan emocionats com jo”.

Agafa la maleta i tanca la porta de casa amb clau. Prem el botó de l'ascensor i baixa fins a l'aparcament. Encara té unes cinc hores de viatge; és el temps que trigarà a conduir de Frankfurt a París. Pararà per menjar i descansar, però les ganes que té d'arribar no el deixaran gaudir del paisatge. Posa la maleta al seient de darrere i marca la destinació al GPS. Engega el motor i no pot evitar somriure. “Només queda mig dia per arribar a París”, diu, sense adonar-se'n, en veu alta.

Quan entra dins l'autopista para en una àrea de servei gran, d'aquelles que tenen de tot i més. Aquest any ell té la missió de comprar la postal. Se les mira amb deteniment. Totes són de racons emblemàtics. Dubta entre tres possibilitats: no sap si triar-ne una de la casa de Goethe, o potser una de més panoràmica, amb edificis de tota la ciutat i la main tower a primer terme, o una de més graciosa, amb les escultures de l'ós i el toro davant l'edifici de la borsa. Es decideix per aquesta última, no perquè li agradi més sinó perquè sap que ells la trobaran divertida. La compra, i també un cafè per emportar-se. Encara no té gana i vol començar a fer quilòmetres. La veu del GPS diu: “Segueixi recte durant cent trenta quilòmetres”. El Karl engega la ràdio i l'aire condicionat. Abans de començar a cantar gira el cap a la dreta per comprovar que té la postal al seient del copilot.

ITÀLIA

La Francesca mira la targeta d'embarcament. Hi posa 12A. El seient està a la finestra. En els vols curts li agrada poder mirar a l'exterior i està tranquil·la perquè

no li caldrà estirar les cames o anar al lavabo. Sempre l'amoïna fer aixecar la gent en aquests espais tan reduïts. S'asseu. Encara no té ningú al costat. Agafa la targeta de salvament que hi ha a la butxaca que té davant. En mira els dibuixos. Sempre són més o menys els mateixos i, tot i que els entén, dubta bastant que si passés qualsevol cosa a l'avió els recordés.

Arriba una senyora gran acompanyada d'una hostessa. “Gràcies, nena, molt amable”, li diu. I la senyora triga una mica a seure perquè es vol treure l'abric però té alguna dificultat per a fer-ho. La Francesca intenta ajudar-la però la senyora ho vol fer tota sola. L'hostessa desa l'abric al compartiment superior i li diu: “Quan arribem a París recordi que el té aquí dalt”. La noia marxa i la senyora diu a la Francesca: “Com vol que m'oblidi que he vingut amb abric?”. Ella somriu. L'avió comença a anar cap a la pista d'enlairament i la senyora agafa la mà a la Francesca. La prem amb força. “No m'agrada volar, nena. No et fa res que t'agafi, oi?” Ella torna a somriure i no s'atreveix a dir-li que li està fent mal. Les hostesses han acabat de senyalar les sortides d'emergència i s'han assegut. L'avió agafa embranzida i comença a planejar. Encara té unes dues hores de viatge; és el temps que trigarà a volar de Roma a París i ja té unes ganes boges d'arribar.

La senyora li deixa anar la mà i ho agraeix, perquè ja començava a sentir-la adormida. La Francesca mira per la finestra però sent els ulls de la senyora clavats al seu clatell. Sap que si es gira tindrà conversa assegurada durant tot el trajecte i no està segura de tenir l'humor suficient per aguantar-ho. La senyora, però, no la deixa triar. Amb la mà li dona copets al braç i diu: “Ai, nena! Jo vaig a París per passar uns dies amb el meu fill, que viu allí ara ja fa dos anys. I tu, per què hi vas?”. La Francesca se sorprèn gratament que la senyora hagi callat i que esperi la seva resposta. Se la mira i realment sembla interessada en el que ha de dir. “Jo vaig a París per trobar-me amb dos amics. Cada any ens escapem un cap de setmana per recordar quan érem estudiants d'Erasmus i compartíem un pis minúscul de Montmartre”. La senyora diu: “Ah, molt bé... molt interessant... El meu fill va anar a viure a Boulogne-Billancourt perquè va trobar feina a la seu de la Renault i...”. La Francesca somriu... assenteix. Sap que ha caigut a la trampa i que durant dues hores coneixerà la vida d'un home que no veurà mai a la vida. Somriu i assenteix... i en realitat té el pensament molt lluny, a dalt de tot de la Torre Eiffel.

ESPANYA

El Joan ha decidit anar amb un tren hotel nocturn cap a París. Dormirà en una llitera amb altres viatgers. Li agrada arribar amb temps als llocs, però, a més, té l'esperança que la Francesca hagi pensat el mateix i es trobin a l'hostal abans que arribi el Karl. Quan entra al compartiment, dos nois estan asseguts als llits superiors i els pengen les cames. El Joan mira el bitllet i posa la motxilla sobre el matalàs de la dreta. Un dels nois, el més ros, tot rient li diu: “Bona tarda, serem companys

de viatge! Vols unes galetes daneses?”. En Joan allarga la mà cap a la caixa blava i n’agafa una. “Moltes gràcies”. Li han caigut bé, no només perquè li hagin ofert menjar (que també) sinó perquè les cares rodanxones i de bon jan li inspiren confiança. Preveu que no descansarà gaire durant la nit; aquests nois no paren de xerrar.

El tren xiula i engega. Encara té més de deu hores de viatge; és el temps que trigarà a fer el trajecte de Barcelona a París. Es treu les vambes i s’estira per poder mirar cap amunt sense que li facin mal les cervicals. Els nois li diuen que estan fent un interrail per Europa i que han parat a la capital catalana per visitar l’obra de Puig i Cadafalch, de Domènech i Montaner i, no cal dir-ho, la de Gaudí. Són estudiants d’arquitectura i uns amants del Modernisme. “I tu, on vas?”, pregunten. El Joan els explica que va a trobar-se amb uns amics que només veu un cop l’any. Es van conèixer ara ja en fa sis, quan van viure junts durant vuit mesos, mentre estudiaven a París. “Tenim una relació molt intensa però també una mica estranya, no ens escrivim gaire... només ens enviem un correu electrònic per felicitar-nos els aniversaris i poca cosa més. En canvi, la nostra cita anual no ens la perdem mai. Ens demanem dies de festa a la feina, canviem plans familiars, el que faci falta per poder-nos veure durant un cap de setmana.” Als nois els interessa molt el tema i en volen saber més. Baixen de les lliteres, amb la caixa de galetes, i s’asseuen a la que està buida, davant del Joan. “Quan s’acaba el diumenge fem un sorteig i així sabem quina és la data per a l’any següent. I ens trobem sempre dalt la Torre Eiffel a l’hora establerta.” El noi més ros està molt encuriós perquè no entén com pot ser que facin un viatge anual i que no es parlin durant la resta de l’any. “Suposo que té a veure amb un assumpte de faldilles i un triangle amorós que no vam saber resoldre bé. Vam preferir callar, oblidar i seguir sent amics”. Amics per sempre, com diria la cançó. Uns amics que es retroben per explicar-se tot el que han fet durant els temps que no s’han vist i per recordar tots els bons moments de quan eren més joves i esbojarrats. “Durant aquells mesos vam establir uns vincles que no es poden explicar en paraules. Vam trobar el que buscàvem, tot i que no sabíem que ho necessitàvem. Jo, quan vaig tornar a casa, sentia un gran buit... els trobava a faltar com si fossin part de la meva família. A ells també els passava i per això vam establir una trobada anual al punt més important de la ciutat”, aclareix el Joan.

Les galetes s’han acabat i queden un parell d’hores per arribar. Els nois pugen a les lliteres per dormir una mica. El Joan té els ulls ben oberts. Els records li van d’un cantó a l’altre: aquella nit amb la Francesca, els dinars de pasta llarguíssims, el Karl plorant al balcó, aquella nit amb la Francesca, l’escapada al Club Med World a mitjanit quan el Karl dormia... aquella única nit amb la Francesca...

FRANÇA

Diumenge, asseguts a la gespa del Camp de Mart, als peus de la Torre Eiffel, el Karl ensenya la postal. El Joan no pot parar de riure: “N’has comprat una d’un ós

i un toro?”. La Francesca l’agafa i diu: “M’agrada!”. El Karl somriu tot cofoi. Ella la trenca en tres parts i les reparteix. Cadascú ha d’escriure un número entre l’u i el dotze. Quan ho han fet deixen el tros a terra, amb el número cap per avall. Ha de triar primer el Karl, ja que ell ha comprat la postal. Movent els braços teatralment agafa un dels trossos i diu: “Aquest tros serà... el mes”, i en girar-ho, apareix escrit el número tres: el març. Continua la Francesca: “Jo escullo l’hora”, i agafa un altre tros de paper, que hi posa set. I al Joan només li queda un per girar: “A veure quin dia hem quedat?”, el deu.

El cap de setmana més proper al 10 de març de l’any que ve, a les set de la tarda, es trobaran de nou a la Torre Eiffel. Un mètode ben estrany per quadrar agendes. Potser els recorda a quan eren més joves i feien les coses d’una manera més espontània. Potser volen o necessiten que l’atzar actuï en una part de les seves vides.

Ja han pujat a la Torre Eiffel de dia, de tarda i de nit, a totes les estacions de l’any, però el paisatge sempre els sembla diferent. O potser són ells els qui canvien. I, tot i així, continuen trobant-se, perquè hi ha amistats que van més enllà de la raó i de la distància física. Que es forgen un dia i no acaben mai. Hi ha amistats que són com els bons viatges, que es gaudeix intensament de totes les parades i les visites.

L'olor d'un viatge

Martí Martínez de Morentín Cardoner, junior 2013

De ben petita, ja fa una pila d'anys, vaig arribar al camp. La meva curta vida abans d'aquell canvi havia estat entre fàbriques, i els primers dies van ser totalment xocants. Les olors, els colors i l'energia dels boscos i els cultius de les contrades em van fascinar. Guardo un record exquisit d'aquell moment, el moment en què vaig conèixer en Ramon. Els dos érem petits, i somniadors, i junts passàvem les tardes creant les nostres històries: anàvem al fons del mar, ple de dofins i sirenes; o el portava a una terra de cavallers i dracs fins que el sol s'amagava més enllà de les muntanyes. No em podia imaginar que pogués passar una sola tarda sense el Ramon assegut sobre meu. Diuen que hi ha persones amb qui connectes, amb qui crees un vincle especial que no es trenca mai; i el temps m'ha convençut que és cert.

Però vam anar creixent i, al camp, de la feina ningú se n'escapa. Sincerament, a mi no m'amoïnava, perquè vam trobar la manera de seguir plegats cada dia. Carregàvem totes les hortalisses i verdures que teníem i anàvem a vendre-les al poble on feien mercat, segons el dia de la setmana. El fart de quilòmetres que fèiem, amunt i avall, van servir per fermar i relligar aquests llaços que hi havia entre ell i jo. Cada anècdota, cada broma, cada pena, cada preocupació que tenia un sempre era compartida amb l'altre.

Bé, no era del tot cert, jo sempre havia tingut un somni. Com quan érem petits, un viatge. Un viatge a París. Les coses que n'havia sentit eren fantàstiques, i jo les volia compartir amb en Ramon. No m'atrevia a dir-li, era aquesta barrera que em posava jo per tenir quelcom personal. El meu secret. I em preguntava, molt sovint, quan arribàvem a la masia, cansats, i ens separàvem, si ell també en tenia un. I em moria de ganes de complir-lo.

Les coses no podien anar millor, i jo pensava que tampoc mai no empitjorarien.

Però ho van fer. Un dissabte, de camí a una de les viles més grans, vam veure molts homes treballant en una esplanada força vasta, construint els fonaments d'un immens edifici. En arribar al mercat, en Ramon va esbrinar la novetat del poble: instal·laven un hipermercat als afores del poble. Quan m'ho va comentar, a mi em van venir els records del món de fàbriques on havia nascut. Realment, em va fer mala espina. La família d'en Ramon no es va alarmar. En Jaume, el seu pare, no hi va trobar res de dolent. Ens deia que allà hi trobaríem peix, i a partir d'aquell moment en podríem menjar cada setmana!

Però el dia de la inauguració de l'hipermercat hi vam trobar dues coses: el peix i els nostres clients. I a partir d'aquell moment, cada dia de mercat era una batalla per intentar vendre el màxim possible, i encara tornàvem mig carregats i amb les butxaques mig buides. Els preus que tenien les mongetes o els espàrrecs de les plantacions d'arreu del món, tan baixos, no només no ens van permetre comprar peix cada setmana sinó que l'alegria i l'energia que sempre havia vist al meu voltant s'esfumava. Els silencis del Ramon durant el trajecte, amb el cap cot, eren el mirall del mal moment familiar.

I si no hi havia feina per a tothom, jo era la primera que havia de marxar. Tornar a la ciutat. I el pitjor, separar-me del Ramon. Me'n feia creus. Era allò que mai havia entrat en els esquemes de la meva vida. Volia tornar en els moments dels colors i les olors magnífiques. I aleshores vaig pensar en la realitat que ens havia passat per alt. Les noves verdures que venien a l'hipermercat no tenien ni el color, ni les olors, ni de bon tros el gust dels productes de la terra que tant m'estimava. I creia que això s'havia de defensar. I no era l'única.

Vaig portar en Joan a la gran ciutat, on es va informar que la Unió Europea ajudava pagesos que, com nosaltres, cultivaven verdures i hortalisses ecològiques. Amb el suport econòmic i la firma de la Unió Europea de marca ecològica, vam crear una cooperativa amb els pagesos de la zona que en aquell moment tenien els mateixos problemes que nosaltres. En Jaume, entusiasmat, es va aferrar al projecte que el seu fill li havia proposat i va coordinar tots els voltants per ajudar-nos entre tots. Tot va anar rodat, com m'encanta dir a mi. L'aire tornava a respirar alegria i en Ramon era al meu costat. I fins i tot vam comprar peix!

Però la meva gran sort va ser que, arran de la cooperativa, vam anar a altres ciutats, més llunyanes, a vendre els productes. Vaig estar a punt d'explotar de goig quan en Ramon em va dir que l'endemà marxàvem cap a París tots dos sols pel gran mercat que s'hi celebrava. A París. Un viatge a les terres fantàstiques, com quan érem petits.

Durant el camí, quan el Ramon conduïa xiulant-me una cançó, despreocupat, amb un munt de tomàquets i mongetes radiants de colors i olors darrere seu i un somriure a la cara, estava segura que mai cap altra furgoneta no havia sigut tan feliç com jo.

Días de esperanza

Raúl Jiménez Cervantes, junior 2014

Vacío. Esa era la palabra que se me venía a la mente al ver las calles de una extrañamente desolada ciudad de Donetsk. Esto no era de extrañar, ya que en nuestro país, Ucrania, había lo que muchos decían un “conflicto armado”, aunque a mí no me parecía más que otra horrible y apabulladora guerra de las que asolaban el mundo, que había llegado, como se dice, hasta el patio de mi casa.

Mi nombre es André, André Popov. La guerra que asoló a mi país llegó sin previo aviso y destruyó todo lo que conocíamos. Al pasear por las calles de mi ciudad, me daba cuenta de cuánto habían cambiado las cosas. La tienda de golosinas que solía visitar después del instituto todos los días de mi corta vida, sin ningún caramelo ni la sonrisa de ningún niño. El cine al que solía ir con mis amigos, vacío, sin ninguna película de estreno que pudiéramos ir a ver el viernes por la noche como solíamos hacer. También el estadio de fútbol. Aquella maravilla arquitectónica, considerada como uno de los mejores estadios de Europa, destrizada por el impacto de bombas y proyectiles.

Todo parecía vacío y triste, todo excepto mi pequeña hermana Anna, que me acompañaba a todos lados después de que nuestro padre tuviera que irse a defender nuestro país. Ella siempre había sido una niña alegre y dicharachera, por suerte ni la guerra ni la muerte de nuestra madre hace ya tres años ha conseguido arrebatarme la sonrisa de su cara. Ella es la única que me mantenía feliz ante tanta desolación y tristeza, por eso me prometí a mí mismo protegerla y que no le pasara nada.

Los días eran difíciles, sobre todo porque la comida no era un bien abundante. Es cierto que la gente era amable e intentaba ayudar como podía a dos niños como nosotros, pero la guerra afectaba a todos por igual. Durante el día, no hacíamos otra cosa que escondernos para que no nos viéramos afectados por algún ataque de imprevisto.

El miedo era algo constante con lo que vivíamos, se había vuelto algo tan común que la gente comenzó a acostumbrarse a ello. Ese fue nuestro error, ya que un día como cualquier otro, comenzamos a oír explosiones. La gente se asomaba por las ventanas para ver qué pasaba, cada vez los estallidos sonaban más cercanos, tanto que hasta a veces que parecía que habían caído al lado de casa. Fui a por mi hermana y fuimos los dos a escondernos a un pequeño refugio que teníamos en el jardín. Cuando hubieron cesado las explosiones, salimos del refugio. Allí fue cuando la desolación, el miedo y la desesperación me golpearon en la cara por primera vez en mi vida. Aún recuerdo ese momento como el más duro de mi vida. La casa en

la que habíamos vivido estaba destrozada, pero no solo la nuestra, las de todo el vecindario también.

Nos habíamos quedado sin hogar, sin lugar en el que refugiarnos, en el que resguardarnos del gélido invierno que se aproximaba. Pero no podía rendirme, miré a mi hermana y recordé la promesa que me había hecho. Así que me decidí, recogimos todo lo que pudimos salvar, un par de prendas de ropa, una linterna y unas cuantas provisiones y me dispuse a marchar de mi antiguo hogar.

¿Hacia dónde me dirigía? La decisión de marcharnos no la tomé como fruto de un arrebato, no. Esa idea ya rondaba mi cabeza desde hacía días. Nos dirigíamos a la casa que nuestros tíos tenían en las afueras de la ciudad, con la esperanza de que siguieran allí y nos pudieran acoger.

El camino fue duro, constantemente nos topábamos con escombros difíciles de superar, edificios caídos, y teníamos que ir con cuidado de no encontramos con ningún bandido, ya que estos abundaban por aquellos días. Cuando por fin logramos salir de la derruida ciudad, fue cuando más tranquilos nos sentimos tras grandes tensiones y nervios. Me giré, miré la ciudad donde había nacido y crecido y me dispuse a buscar un lugar donde refugiarnos.

Durante la primera noche antes de llegar a casa de nuestros tíos, pensé con claridad en el porqué de esa guerra. Recordaba cómo había empezado: porque queríamos entrar en la Unión Europea, algo que, en teoría, no debía haber originado lo que estaba pasando.

Al día siguiente llegamos a nuestro destino, pero nuestra decepción fue enorme. Cuando llegamos a la casa todo estaba en perfecto estado, pero no había nadie. Entramos y vimos que no había comida y ni el agua ni la luz funcionaban. Salimos de la casa y entonces fue cuando me di cuenta de lo ingenuo que había sido; era obvio que habían huido como muchos otros. Estaba tan decepcionado, tan angustiado por no saber qué hacer, que no me di cuenta de que mi hermana me estaba llamando la atención y diciéndome que mirara al cielo. Cuando lo hice mi sorpresa fue enorme. Un helicóptero enorme de transporte, de los que veía de pequeño por la tele, estaba aterrizando justo delante de nosotros. De él salieron dos soldados que venían hacia donde estábamos. Al principio me asusté pensando que era el enemigo, pero luego me percaté de que llevaban, bordada en el uniforme, una bandera azul con una redonda de estrellas doradas, era la de la Unión Europea. También uno de los soldados empezó a hablarnos y a tranquilizarnos diciéndonos que estábamos a salvo, pero lo mejor de todo fue encontrar a nuestro padre en el interior del helicóptero, con una sonrisa de oreja a oreja. Mi hermana y yo corrimos a abrazarlo mientras llorábamos desconsolados, porque por fin estábamos a salvo. Entonces fue cuando nos dio la mejor noticia de mi vida. Que la guerra había terminado y que Ucrania era por fin libre. Esto me llevó a considerar uno de los grandes valores de Europa, que siempre hay esperanza y que la libertad es un derecho.

Euro(en)llaçats

Eurollaçats, Pau Vall Prat, sènior 2014

La lleu brisa del mar aixeca petits núvols de sorra de la platja. Barcelona, mes de març. Fa un dia d'hivern gandul però entre els núvols ja comença a treure el cap el sol, com si volgués recordar a la ciutat que el fred comença a acabar-se. En Paul i la Wilma passen descalços a la vora del mar, agafats de la mà, mentre caminen la sorra freda els fa massatges als peus. Es van conèixer a Viena fa més de quinze anys, i quan ho expliquen sempre diuen que hi feien un Erasmus, però no és veritat. Cap dels dos no havia anat pas a Viena amb la beca de la Unió Europea; el que sí que és cert és que Europa els va unir un cada cop més llunyà any 1996. En Paul alenteix el ritme i diu el nom de la ciutat on va començar tot. A la Wilma se li il·lumina la cara i li estreny la mà encara amb més força. Somriuen.

En Paul era a Viena en un any sabàtic que l'havia dut per les grans capitals europees: Lisboa, Madrid, Roma, Berlín, Londres, Brussel·les, Amsterdam... Des de Viena volia començar l'Europa Oriental, tan durament castigada per la freda i allargada ombra del teló d'acer. Malgrat tot, tan essencialment europea. Europa no es pot concebre sense els balnearis de Budapest, les catedrals poloneses ni els cafès de Praga. En Paul volia conèixer la veritable essència d'Europa, no la que venien els llibres d'història ni la que s'apropriaven els polítics, que només es recordaven d'Europa quan el seu partit els defenestrava. No, en Paul estava segur que Europa existia, que hi havia una essència comuna que unia les parles i els pobles diversos. Per això, un cop va acabar la carrera de filologia romànica que feia a Toulouse, se'n va anar a voltar, a conèixer de primera mà aquella Europa que havia donat autors tan sensibles i tan diversos com Kafka, Victor Hugo, Dant o Goethe. Així, enmig d'aquell periple, va acabar a mitjans de febrer a la freda i enlluernadora ciutat de la música: Viena.

La Wilma sí que hi estudiava, tocava el violí i era a Viena perquè només en aquella ciutat es palpava tanta devoció —quasi sacra— per la música. Originària de Tübingen, on els seus pares feien de professors a la universitat, la Wilma havia trepitjat tots els grans escenaris musicals europeus: l'Albert Royce Hall, l'Scala de Milà, el Teatro Real de Madrid, i tants d'altres. Des de ben petita havia estat un jove prodigi del violí, i orquestres de tot el món se la disputaven; tothom la volia al seu costat. Però quan va fer vint-i-dos anys, enmig de la voràgine que estava prenent la seva vida, va decidir aturar-se i agafar perspectiva per seguir aprenent. No és que tocant amunt i avall no pogués aprendre dels més grans compositors, directors i músics, sinó que notava que estava deixant de gaudir de la vida. La música era la

seva passió, però la Wilma s'adonava que estava renunciant a viure com la persona jove que era i mai tornaria a ser. I aquesta sensació li feia perdre l'entusiasme amb què havia viscut la música fins aquell moment. No, perdre la passió era el pitjor que podia passar a una artista com ella, i va reduir el ritme. Li van oferir una plaça a l'escola superior de música de Viena i se n'hi va anar, disposada a recuperar la sintonia i la sincronia amb les notes que fluïen pels seus dits.

A Viena, enmig d'una boira densa i de l'aire fred de mitjans de febrer, poca gent s'atrevia a sortir gaire estona al carrer. Al costat de l'escola de música hi havia un carrer ple de cafès, on els músics i els estudiants s'arrezeraven del vent gelat quan s'acabava el dia. Allà, en un d'aquells cafès, és on es van conèixer. En Paul hi havia entrat perquè li havien dit que sovint hi tocaven estudiants en directe i va pensar que podria ser un lloc força tranquil per escriure el seu dietari. Un cop dins es va situar en una taula arraconada, des d'on podia veure tot el que passava al local. Va demanar un cafè, va obrir la seva llibreta i va començar a escriure.

Al cap d'uns minuts va entrar un grup de noies carregant diversos instruments. En Paul va pensar que serien elles qui tocarien aquella vesprada i no hi va fer gaire cas, es va tornar a concentrar en l'escriptura. Mentrestant, la Wilma es va acostar al petit escenari i, després de deixar la jaqueta al magatzem, va treure el violí de l'estoig. Ella i les seves amigues van començar a afinar els instruments. Al cap de ben poc, van començar a tocar.

Al principi, en Paul pràcticament no va fer gaire cas de la música, que simplement l'acompanyava mentre escrivia, però, inconscientment, cada vegada aixecava més el cap per observar aquelles noies que tocaven ardorosament, plenes de sentiment. En Paul no hi entenia gens de música però sabia apreciar molt bé quan algú hi posava l'ànima en el que feia, i aquelles noies tocaven com els àngels.

Mai he sigut un gran melòman però, a mig concert, he reconegut una de les peces que toquen aquests quatre àngels vienesos. Han començat a sonar les primeres notes del moviment final de la novena simfonia de Beethoven, l'Oda a l'Alegria. No podria ser més representatiu de la situació actual en un país com aquest, que acaba d'entrar a la Unió Europea, que ja s'ha omplert de gent de tots els països europeus. Als seus carrers se sent a parlar alemany, francès, anglès, txec, hongarès... Els grans pilars d'Europa i l'Europa que ve, tots junts en un país que ara és de frontera però que ben aviat serà al centre d'aquest nou projecte polític. Però, quin és el significat de centre i frontera?, si aquí, enmig d'aquesta transició, els cafès bullen d'intensitat de joia. Amb les primeres notes d'aquest himne europeu la gent ha aixecat els caps i han començat a seguir el seu ritme inconfusible amb els peus. S'ha fet un silenci encara més gran del que hi havia. Les quatre noies s'han adonat del que passava. Fixant-me en la violinista, m'he adonat que no era una peça qualsevol per a ella. Una petita llàgrima s'ha escolat entre les seves parpelles tancades.

En Paul havia quedat tan fascinat per la manera com la Wilma tocava el violí que va haver de parar d'escriure i després del petit concert s'hi va acostar. En el seu alemany primitiu li va dir que l'havia fascinat la manera com havia tocat i la va voler convidar a prendre alguna cosa. La Wilma li va agrair però no podia quedar-se perquè tenia pressa, ja havia quedat, i se li va escapolar. En Paul va preguntar a una de les seves companyes si acostumaven a tocar en aquell local i ella li va dir que sí, que ho feien els dimarts, dijous i diumenges al vespre. En aquell moment, en Paul va decidir que tornaria al cafè cada dimarts, dijous i diumenge. Encara enlluernat per l'influx encisador de la Wilma, en Paul es va asseure per escriure les darreres notes del dia.

Aquesta imatge m'ha magnetitzat. He hagut de parar d'escriure perquè només era capaç d'una cosa: de mirar-la durant tota l'estona que tocava el violí; si hagués pogut, ho hauria fet per sempre més. Però la melodia s'ha esvanit i ella se m'ha escapat. Tinc molt clar que la buscaré i trobaré de nou.

Fins que no va aconseguir que la Wilma li dediqués una estona no va parar d'insistir. En Paul va allargar la seva estada a Viena perquè la Wilma l'havia captivat com mai ningú fins llavors ho havia fet. I ella, de mica en mica, també es va anar enamorant d'aquell escriptor idealista, enamorat de la vella idea d'Europa i entusiasmat pel modern ideal europeu. La seva insistència respectuosa però tossuda la va fer sentir més especial que mai. A vegades, a mitja actuació, no podia evitar buscar-lo entre els espectadors. La mirada d'en Paul, fixa en el seu violí i carregada d'admiració, va fer que se n'enamorés sense poder-ho evitar.

Al cap d'unes setmanes, en Paul va continuar el seu viatge, però va establir el seu campament base a Viena. Marxava uns dies a Polònia i tornava; se n'anava a recórrer Hongria i Eslovàquia i al cap d'unes setmanes ja era de nou a Viena. Tots els seus viatges tenien com a punt de partida i destí la capital austríaca, o la Wilma, o potser tots dos, tant li fa.

L'última gran ruta la van fer junts. La guerra dels Balcans tot just feia un parell d'anys que havia acabat i en Paul volia veure i sentir els rastres d'aquell horror, tan llunyà per la seva inversemblança i tan proper en l'espai, a tan sols quatre-cents quilòmetres del paradís vienès. Aprofitant que ja era juliol i la Wilma havia acabat les classes, van emprendre el viatge per l'antiga Iugoslàvia: van recórrer part d'Eslovènia, Croàcia i Sèrbia.

El que van veure els va marcar per sempre més. Per tot arreu on anaven el paisatge era de ruïna i desolació. Bona part dels edificis estaven destrossats i el rastre de les armes es feia patent miressin on miressin. Poble rere poble i ciutat rere ciutat estaven coberts de l'ombra grisa de la guerra entre germans. Fills d'Europa s'havien matat entre ells mentre els seus familiars miraven cap a una altra banda. La

desconfiança de la població local vers els desconeguts era absolutament palpable i en algun poble van haver de sortir cames ajudeu-me davant les amenaces dels veïns. Es van adonar que la guerra iguala a tothom perquè la sensació de derrota era la mateixa en tots els bàndols. Era igual si un territori havia estat controlat per uns o pels altres, els ciutadans que havien sobreviscut maldaven per recuperar-se i s'assemblaven més del que mai haurien reconegut. Compartien el substrat humà, la voluntat de no haver de patir mai més els estralls d'una guerra.

Enmig del somni de cotó fluix en què vivien des de feia uns mesos en Paul i la Wilma, aquell viatge els va unir encara més i, entre tanta misèria, van comprendre que només l'amor i l'esperança són capaços de moure el món. Perquè, malgrat tota la desolació, van veure famílies que s'ajudaven a tirar endavant i anaven reconstruint de mica en mica les seves vides, per bastir de nou els seus somnis. Durant aquelles dues setmanes de viatge van comprendre realment el valor del projecte europeu. França i Alemanya, els seus països d'origen, s'havien trobat en aquell mateix estat de desolació més de quaranta anys enrere però havien aconseguit sortir-se'n gràcies a la creença en la feina en comú. La cooperació els havia fet lliures i pròspers. Els Balcans també se'n sortien, de ben segur. Costaria temps i esforços però a la llarga la seva única sortida era entendre's, no només entre els antics rivals, sinó també amb tota la seva família europea, que els hauria d'ajudar a assumir els nous valors d'Europa: els valors de la concòrdia, de la cooperació, de l'ajuda als altres. Al capdavall, Europa es basa a pensar en els altres per fer-los créixer, en un gest que fa créixer a qui el fa.

D'aleshores ençà, la Wilma i en Paul no s'han separat mai, units per la tossuda idea de la realitat europea. Divuit anys després, davant del mar Mediterrani, que connecta els Balcans amb Barcelona, sembla impossible pensar que la història pugui repetir-se. Quan la Wilma li estreny la mà, en Paul pensa en tot el que li ha passat en els darrers anys.

Després del viatge als Balcans, en Paul i la Wilma es van establir a Barcelona, on el Paul va fer el doctorat i la Wilma ha pogut créixer com a artista a l'orquestra simfònica del Liceu. Ells no són catalans i mai s'han sentit estrangers en aquesta ciutat, perquè són europeus. Per estrany que sembli, hi ha un intangible que els uneix a tots, que els fa sentir-se com a casa encara que siguin lluny d'on van néixer. Aquesta ciutat tan cosmopolita en la seva essència: oberta, plural, diversa... europea!, els va rebre amb els braços oberts i s'hi van integrar amb una gran facilitat. I, aquí, hi van tenir els seus fills, en Pau i la Berta, que ara s'empaiten despreocupats per la platja. A Barcelona hi han construït la seva vida.

Probablement ells són els primers que són capaços de viatjar amunt i avall per l'antic continent, amb amics a quasi tots els països de la Unió i amb una feina que els

porta periòdicament a viure temporalment en diferents ciutats. Els seus pares ni s'ho havien plantejat, i els seus fills no seran capaços de concebre un altre tipus de vida. En Paul i la Wilma, que seuen per uns instants a la sorra freda de Barcelona, són ben conscients que són la primera generació de ciutadans purament europeus. I noten el pes de la responsabilitat de preservar la idea d'Europa a les seves espatlles, però el carreguen amb orgull, sabent que és l'herència dels seus pares i el millor llegat per als seus fills. Europa, al capdavant, és una manera d'entendre la vida.

Europa és un estil de vida, el seu estil de vida.

La gran família

Meritxell Camp García, junior 2015

Era un d'aquells dies que un no vol sortir de casa; els núvols carregats d'aigua s'enfilaven per les façanes mullant sense ploure tot aquell qui s'atrevis a posar un peu al carrer. Tot i així, tres figures s'havien atrevit a desafiar el temps depriment. Tot parlant, anaven avançant entre la boira fins a arribar a un edifici majestuós.

—Sempre som els primers! No ho entenc! —digué la Béatrix.

—I fa fred —en Lambert¹ es va embolicar amb l'abric.

—Creieu que la mare ja hi serà? —en Nooteboom se'ls mirà pensatiu.

Tot fent gemegar la pesada porta d'entrada, la Béatrix, en Nooteboom i en Lambert van ser els primers a entrar a la casa gran, on aquell dia hi havia una reunió familiar especial. En la penombra, l'Aurora² els esperava asseguda, però amb la mirada decidida d'aquelles mares que han vist créixer els seus fills i mai deixaran d'ocupar-se'n.

—Passeu, fills meus —va dir amb la seva veu que reflectia el coneixement de tota una eternitat—. Però, digueu-me, on són els vostres germans?

—No han arribat, mare —digué en Lambert.

—Potser se'n desdiuen —la Béatrix va treure una llibreta—. Però tots van confirmar la seva assistència l'altre dia a casa meva.³

—Vindran. Som una família. Avui mostrarem la nostra unitat davant del Món —la rotunditat de l'Aurora no deixava lloc a dubte.

Com si les seves paraules haguessin atret els raigs de sol que el seu nom portava implícits, les parets es van omplir de llum en obrir-se la porta d'entrada. Desfilaren cap a dins, un, dos, tres... fins a vint-i-quatre abrics humits que es varen anar repar-

1. Escriptora belga Béatrix Beck, escriptor luxemburguès Lambert Schlechter i escriptor europeista neerlandès Cees Nooteboom. Les seves inicials juntes (B, N i L) representen el Benelux.

2. "Auro", d'Aurora, coincideix fonèticament amb "Euro", d'Europa. "Aurora" també s'utilitza aquí amb significat metafòric.

3. Brussel·les com a seu de la Unió Europea.

4. Els estats membres.

tint per tota la sala.⁴ Cada un vestia diferent, es movia diferent i parlava diferent, però hi havia alguna cosa que els unia, no només el fet de compartir una mateixa mare, sinó alguna cosa més profunda els havia fet reunir-se en aquella casa. Potser aquell “allò” era un sentiment?

En William, mentre es treia el barret de copa, repicava a terra amb el seu bastó impacientment.

—Ja hi som tots? —digué repassant el saló amb la mirada—. No podem fer esperar el Món!

—Tens raó; ja és l'hora —en Johann Wolfgang⁵ es mirava el rellotge. L'exactitud sempre havia estat el seu fort.

—On és l'Helena?⁶ —va preguntar una veu de sobte—. Tu en saps tu alguna cosa, Carmen?⁷

—M'ha dit que arribarà tard —la Carmen⁸, una noia de cabell curt i pell bruna, havia simpatitzat molt amb l'Helena últimament.

—Segur que té algun compromís —digué en William mirant-se en Johann Wolfgang significativament.

—Potser amb en Vladimir o en Xi —li respongué aquest.

—Ja n'hi ha prou! —l'Aurora s'havia aixecat i la seva altura captava l'atenció de tots els presents—. L'Helena vindrà. No ho dubteu ni un segon.

—Ja sóc aquí, mare! —ningú l'havia sentit entrar. Amb solemnitat, l'Aurora la va acollir sota el seu braç protector durant els segons que durà l'abraçada de benvinguda.

—Ja podem fer passar el Món!

Dels quatre punts cardinals van arribar tots els ambaixadors del Món. Havien vingut a comparar-se amb la família més antiga. De vegades semblava que el Món menytingués la família de l'Aurora, que la considerés cosa del passat, però aquí estava l'amfitriona amb tots els seus fills, amb la seguretat de ser quelcom durador i consolidat. Al voltant de l'Aurora havien florit i caigut centenars d'imperis, potències que per un temps efímer havien semblat eternes. Tot i així, tot passava, i només ella, l'Aurora, continuava en peu i amb la mirada fixa sempre a l'horitzó, cap endavant.

—En comparació amb nosaltres —començà l'Orient—, no sou gens productius. Així, no podreu seguir el ritme del Món.

—En comparació amb nosaltres —s'hi afegí en Sam⁹—, no sou gens avançats. Si continueu així, us perdreu les innovacions del Món.

5. William Shakespeare representant Gran Bretanya.

6. Johann Wolfgang von Goethe representant Alemanya.

7. Helena, personatge de la mitologia grega, representant Grècia.

8. Carmen Laforet representant Espanya.

9. Oncle Sam representant els Estats Units d'Amèrica.

—En comparació amb nosaltres —comentà un altre ambaixador—, no teniu gaires recursos naturals. Així, no tindreu res amb què proveir el Món.

L'Aurora s'escoltava pacientment els seus convidats. Era vella i ja havia sentit aquestes argumentacions més d'un cop. Es va prendre alguns segons abans de respondre. Alguns ambaixadors van estar a punt de repetir les seves paraules, però l'expectació amb què els fills es miraven la seva mare, els va fer guardar silenci.

—Estimat Món —va començar per fi—, comprenc les teves paraules i els teus pensaments. No negaré que, algun cop, els meus fills o jo mateixa ens hàgim plantejat el mateix que tu, ara, Món impacient i fugaç, t'estàs plantejant. Tot i així, des de la nostra fundació com a família, sempre hem tingut una cosa a què aferrar-nos: els nostres valors. Som una família i ens cuidem els uns als altres. Si algun de nosaltres té problemes, l'ajudarem i li farem costat. Si algun de nosaltres té dubtes o pors, l'aconsellarem i l'acollirem. És veritat que de vegades tenim discussions, però a quina família no passa, això? Si no hi hagués cap desavinença, significaria que els meus fills no tindrien personalitat pròpia. A la meva família tothom conserva les seves característiques; no volem una massa uniforme i indiferent. Alguns poden ser més estrictes, alguns més eixelebrats, alguns més rics, altres més pobres... però, al cap i a la fi, tots tenen els mateixos drets i importància.

Encara recordo quan vaig arribar en aquesta terra a l'om del brau blanc.¹⁰ Aquesta casa estava banyada de sang, plors i guerres. Tot i així, hi florien les ganes i l'empenta de créixer. Aquí va néixer la democràcia, sense la qual la meva família no s'entendria avui en dia. Des de temps immemorials, quan els meus fills encara ni eren els que són avui, s'ha perseguit la justícia i la igualtat. És veritat que hem passat temps foscos, però la història ha demostrat que els integrants d'aquesta família han aconseguit deixar enrere recels del passat i estimar-se amb les seves diferències i peculiaritats.

Et dono la raó, Món impacient i fugaç. Potser no som tan productius, innovadors o rics de recursos naturals com vosaltres, però sabem millorar dia a dia la vida dels membres de la nostra família. Oi que és veritat, fills?

—És veritat, mare —va respondre en Jean-Paul—. ¹¹ Recordo quan en Johann Wolfgang i jo ens professàvem veritable odi. Ens enfrontàvem en guerres que ara ens semblen una absurditat, demanant a la nostra gent que hi morís i causant-los patiment.

—És veritat, mare, però ara, gràcies a la nostra unió, ens hem reconciliat —reafirmà Johann Wolfgang—. A més, la nostra unió fa que tinguem més rellevància en el Món.

10. Referència a la llegenda mitològica de la princesa fenícia Europa.

11. Jean-Paul Sartre representant França.

12. Referència a la novel·la Nada de la postguerra, de Carmen Laforet.

—Tens raó, mare —va continuar la Carmen—. Recordo el temps en què no estava sota la protecció de la família. A casa meva hi regnava la inestabilitat i la injustícia. Els odis interns florien com plantes silvestres que fins i tot van arribar a ser fratricides. Semblava que no hi havia res¹² a fer, però sí, dins de la família he aconseguit una vida millor.

—I la cultura! No ens oblidem de la cultura! —exclamà Dante¹³—. Gràcies a la solidaritat de la família, la cultura és respectada i promoguda. Què seria la vida sense l'art? Seria com una vida sense amor. A més, l'intercanvi cultural entre els germans fa que ens enriqueixim dia a dia.

—Ningú dirà res de la llibertat? —digué Sigmund—. ¹⁴Tot i que ningú és lliure de si mateix, des que som una família tenim molta més llibertat. Ja no estem subjectats cadascun a casa seva. Ara podem anar a dinar els uns a casa dels altres i ens meravellem que alguna vegada no hagués estat així.¹⁵

—I la justícia! —cridà algú entre la multitud.

—I la igualtat! —se sentí.

—I la integració! —digué un altre.

L'Aurora perfilà un somriure satisfet. A fora, els núvols començaven a esvair-se i la llum banyava les finestres de la sala. L'amfitriona s'alçà amb orgull.

—Ja veus, Món: som molt diferents i a la vegada som un. Som el vell continent, però a la vegada portadors d'idees noves. Oh, sí, som Europa i som portadors de la torxa de la convivència i la igualtat. Oh, sí, som Europa i cada dia construïm tots junts el nostre somni.

Riuades de llum extreien els colors més llampants de les parets, dels mobles i de les vestimentes tan diferents de tots els presents. Tot ho cobria la llum. Al voltant de la seva mare Aurora i davant de tot el Món, els fills van començar a cantar amb joia el que el seu cor demanava:

És Europa una unida,
i unida ha d'estar.

Una en la diversitat,
amb l'augment de la pau.

Que sempre regni a Europa,
la fe i la justícia al compàs,

13. Dante Alighieri representant Itàlia

14. Sigmund Freud representant Àustria.

15. Àustria representada aquí com defensora de la llibertat per l'escola austríaca de caire liberal.

en la llibertat del poble,

en un país millor.

Ciudadans d'Europa;
vostra és doncs la feina,
les estrelles des del cel,
us alimenten amb fervor.¹⁶

L'himne ressonà per tot l'edifici. Tot el Món ho sentí i sentí admiració i respecte per totes aquelles persones que, malgrat les seves distàncies, havien aconseguit agermanar-se sota la bandera d'uns valors.

La llum ho banyava tot. Oh, sí, ja havia arribat l'aurora.

16. Himne Europeu. Lletra de Friedrich Schiller i música de Ludwig van Beethoven.

We want peace

Guillem Gispert Bronsoms, sènior 2015

El dringadís de les claus era senyal que el pare estava a punt d'entrar per la porta.

—Bona nit, princeses! Com ha anat el dia?

Quina sorpresa va endur-se en Lin quan es va trobar la petita Estelle i la seva mare assegudes al sofà rient.

—Molt bé, pare!

Aquell havia estat un dia calorós a París. Durant la tornada del col·legi, l'Estelle i la Marianne havien vist, a través dels vidres del bus, uns turistes vestits amb jersei de màniga llarga totalment acolorats. Malgrat ser una ciutat plenament atlàntica, París esdevenia tòrrida quan el sol d'estiu lluia per damunt dels teulats.

—Què? Què esteu mirant? —va preguntar en Lin.

—Doncs, mira, ara que falta una setmana justa perquè acabi el curs, l'Estelle m'ha demanat fotos del seu primer dia a l'escola.

L'Estelle començava a sentir aquella brisa de felicitat que acompanya l'inici dels estius: adéu als llibres, fora haver de matinar i passi-ho bé la rutina. Tanmateix, aquesta vegada, sentiments de nostàlgia i melancolia apareixien fugaços al rostre de l'Estelle.

—L'any que ve em tocarà ser dels petits a l'insti!

El seu pare es va asseure amb elles després de deixar el seu maletí rere el piano vell del menjador. L'Estelle va girar una pàgina més de l'àlbum de fotos.

—Què és aquesta carta? —va preguntar l'Estelle, curiosa.

L'Estelle va treure amb cura un sobre blanc força atrotinat, segurament pel temps que havia estat guardat. Els dos grans es van mirar i la Marianne va respondre:

—Aquest sobre conté l'inici d'una història molt bonica.

—Cert —va dir en Lin—. La història de com els teus pares es van conèixer.

Tot va començar al final de l'estiu del 2020, ara fa dotze anys. Una jove

Marianne acabava de finalitzar el seu primer curs com a mestra en una escola pública parisenca. Havia estat un any dur però amb un somni complert: ser mestra d'una vintena de nens i nenes durant un any.

Feia dècades que es vivia un clima de pau i bonança arreu d'Europa. De fet, la

Marianne havia visitat un munt de països de la Unió Europea. Ja des de petita, havia realitzat diversos intercanvis amb nens i nenes de fora de França: havia conegut alemanys, britànics, italians i espanyols, per exemple. És més, va acabar la seva carrera a Finlàndia, on va realitzar les pràctiques de la universitat en una

escola rural. Aquest últim any, però, l'havia pogut gaudir a París: amb croissants amb mantega i melmelada per esmorzar, i amb els passejos pels Camps Elisis que tant havia enyorat.

Tot i això, hi havia altres indrets del món on no es vivia, ni de bon tros, tan bé. Devia fer un mes i mig quan, en acabar de corregir uns exàmens, la Marianne va encendre el televisor. Els rumors que corrien per internet dies enrere s'estaven confirmant. Els dos països amb més població del món estaven decidits a enfrontar-se seriosament per una qüestió relacionada amb armes.

S'estava gestant una guerra: l'anomenada Guerra dels Dos.

Al principi, en general, els europeus es miraven incrèduls aquesta notícia.

Quedaven ja lluny els records de conflictes bèl·lics, i la veritat és que la gent no li donava gaire importància. Ara bé, a mesura que passaven els dies les males notícies envaïen diaris, ràdio, televisió i internet. Alguns governs de països de la Unió Europea van començar a posicionar-se a favor d'un dels dos països involucrats en el conflicte o de l'altre.

Va ser en aquest moment quan la gent va començar a amoïnar-se, i, és clar, també a organitzar-se. Van sorgir diferents moviments arreu dels països europeus perquè la Unió Europea es mantingués al marge del conflicte. Tot i així, les recompenses que oferien els dos països als seus possibles aliats eren vistes amb bons ulls per la majoria de caps d'estat dels països de la Unió

Europea, i els governs feien cas omís a les demandes dels ciutadans.

Just unes setmanes enrere, la Marianne va sentir a la ràdio del cotxe que els dos països s'havien declarat la guerra. La situació era molt delicada: la Unió Europea estava dividida i la crida constant per la pau dels ciutadans seguia essent rebutjada. Ni les més grans manifestacions convocades per la societat civil, d'una magnitud mai vista fins aleshores, van poder aturar el que semblava inevitable.

L'última acció d'esperança va ser la que es va viure l'últim diumenge del mes de juliol amb els dos països ja en guerra. A través de les xarxes socials es va convocar a tothom qui volgués a l'Acció per la Pau. Aquesta volia ser una gran mobilització arreu del món que mostrés el majúscul rebuig ciutadà enfront de la guerra i les matances imminents. En qüestió d'hores, l'esdeveniment va agafar potència internacionalment i una munió d'adeptes es va encarregar de coordinar i organitzar l'acció a centenars de ciutats europees.

L'acció era clara: deixar anar milers i milers de globus plens d'heli amb un sobre lligat amb un missatge al seu interior: "Stop de war. We want Peace".

Si es volia, es podia acompanyar el missatge amb un contacte com ara un telèfon o una adreça perquè en cas d'arribar a alguna persona d'un dels dos països pogués mantenir correspondència o, fins i tot, tenir un lloc on refugiar-se.

El dia va arribar. La Marianne, com milions i milions de persones, va anar amb

el seu globus al lloc convocat: a ella li tocava ser a les dotze del migdia a la plaça Jean-Paul II de París. L'Acció per la Pau va ser tot un èxit: es va esgotar l'heli a moltes regions d'Europa i una gran marea de colors diversos va desfilars cel enllà. Alguns meteoròlegs van arribar a veure a través d'algun satèl·lit especialitzat l'escampall de globus que ocupava gran part del continent europeu. Va ser moltíssima gent la que va participar en aquest gran acte i també molts globus els que es van deixar anar. La imatge va tenir un fort ressò internacional: els ciutadans deien “no a la guerra” d'una manera clara, original i inèdita.

Ves per on, els vents van fer desembarcar globus a diferents països, inclosos els dos en guerra. La gent dels dos territoris recollia els globus que queien en forma de pluja fina de colors sobre pobles, ciutats, platges i muntanyes. Molts dels ciutadans dels dos països van iniciar un èxode massiu cap a casa dels seus hostes virtuals.

Aquest fet va ser impressionant: es va desencadenar una emigració sense precedents de persones anònimes que viatjaven cap a casa d'altres persones, també anònimes, en recerca de la pau. El ritme de sortida de civils era tan frenètic que si se seguia així, aviat només hi quedarien els soldats enviats per lluitar. Però, de fet, per qui lluitarien? I, el més important, per a què?

I aquesta pregunta que sorgia a causa d'aquest èxode gegantí va produir l'aturada del conflicte, i, de mica en mica, la tensió es va rebaixar fins al punt de declarar-se la pau en pocs dies. Era una pau que arribava en la primera guerra que en acabar no havia causat cap mort: la Guerra dels Dos. I aquest fet només va ser possible gràcies als ciutadans europeus que es van solidaritzar amb els seus homòlegs als països en guerra.

“Stop the war. We want peace. Marianne. 702 Avenue des Champs Élysées. Paris.”

Aquest era el missatge de la carta de dins el sobre que es trobava acompanyat amb un tros de goma blava.

—Així que aquest tall de globus és el principi de la vostra història d'amor?

En Lin va inclinar-se i, després de fer-li un petó a la galta a l'Estelle, va contestar:

—Així és. Una història que encara continua.

—Anem a sopar? —va dir la Marianne mentre s'aixecava amb un somriure d'orella a orella.

L'Estelle va tancar l'àlbum i els tres es van dirigir cap a la cuina, on començarien a preparar el sopar.

Diputació de Girona

Diputació de Lleida

Diputació Tarragona

**Diputació
Barcelona** | Àrea de
Presidència

Direcció de Relacions Internacionals

C. Londres, 55

08036 – Barcelona

T 93 402 20 77

d.relacionsint@diba.cat